

BU34 Højkvalitetsdagtilbud

Resume

Forslaget omfatter indsatser i tre scenarier til et samlet kvalitetsløft i dagtilbuddene i København. Der kan skaleres yderligere i scenarierne, ligesom de enkelte indsatser kan gennemføres hver for sig.

Beslutning

Der skal træffes beslutning om at afsætte:

- 15,6 mio. kr. på service i 2027 og herefter 18,8 mio. kr. årligt varigt svarende til gennemsnitligt 30 timer årligt pr. børnegruppe i forberedelsestid til fastansat pædagogisk personale i dagtilbud (scenarie A)
- 43,7 mio. kr. på service i 2027 og herefter 52,4 mio. kr. årligt varigt svarende til gennemsnitligt ½ times ugentlig forberedelsestid til fastansat pædagogisk personale i dagtilbud (scenarie B)
- 87,4 mio. kr. på service i 2027 og herefter 104,9 mio. kr. årligt varigt svarende til gennemsnitligt 1 times ugentlig forberedelsestid til fastansat pædagogisk personale i dagtilbud (scenarie C)
- 37,6 mio. kr. på service i 2027 og herefter 45,1 mio. kr. årligt varigt til øgede normeringer på gennemsnitligt ¼ årsværk pr. dagtilbud (scenarie A)
- 47,8 mio. kr. på service i 2027 og herefter 57,3 mio. kr. årligt varigt til øgede normeringer, således at pædagog- og PAU-studerende kommer oveni minimumsnormeringen (scenarie B)
- 75,2 mio. kr. på service i 2027 og herefter 90,3 mio. kr. årligt varigt til øgede normeringer på gennemsnitligt ½ årsværk pr. dagtilbud (scenarie C)
- 150,4 mio. kr. på service i 2027 og herefter 180,5 mio. kr. årligt varigt til øgede normeringer på gennemsnitligt 1 årsværk pr. dagtilbud (scenarie D)
- 4,9 mio. kr. årligt på anlæg i 2027-30 til bedre fysiske legemiljøer i dagtilbuddene
- 1,0 mio. kr. årligt på service i 2027-30 til Åbent dagtilbud
- 17,2 mio. kr. på service i 2027 og 16,6 mio. kr. årligt i 2028-30 til unge som en ekstra ressource i dagtilbud
- 10,0 mio. kr. på service i 2027, 8 mio. kr. i 2028, 7,0 mio. kr. i 2029 og 6,0 mio. kr. i 2030 til livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø i dagtilbud
- 22,9 mio. kr. på service i 2027, 25,4 mio. kr. årligt i 2028-29 og 15,3 mio. kr. i 2030 til god ledelse i dagtilbud
- 2,9 mio. kr. på service i 2027 og 5,3 mio. kr. årligt i 2028-30 til en tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier (scenarie A)
- 3,7 mio. kr. på service i 2027 og 6,8 mio. kr. årligt i 2028-30 til en tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier (scenarie B)
- 5,4 mio. kr. på service i 2027 og 10,0 mio. kr. årligt i 2028-30 til en tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier (scenarie C)

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bestilt af fagudvalg	
Bestilling af politisk parti	
Bevillingsudløb	
Tilpasset bevillingsudløb	
Henvist sag	x
Bestilling fra borgmesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt administrativt	

Indhold

Det indgår i aftaleteksten for budget 2026, at der til forhandlingerne om budget 2027 skal præsenteres forslag, som kan bidrage til et kvalitetsløft i dagtilbuddene. Forslagene præsenteres i dette budgetnotat.

Kvaliteten i de københavnske dagtilbud er styrket de senere år, bl.a. gennem investeringer i minimumsnormeringer og den fælles dagtilbudslederuddannelse. Flere dagtilbud opnår de højeste vurderinger i det pædagogiske tilsyn, og færre institutioner er omfattet af en særlig indsats. Der er dog stadig en meget varieret kvalitet og behov for et kvalitetsløft.

Med denne budgetpakke foreslås det at bygge videre på det gode fundament for at løfte kvaliteten bredt og særligt i de dagtilbud, der er meget udfordrede på den faglige kvalitet. Det er en investering i højkvalitetsdagtilbud, som alle børn og særligt børn i udsatte positioner har brug for, så ingen efterlades i et dagtilbud med utilstrækkelig kvalitet. En investering i højkvalitetsdagtilbud skal samtidig brande og styrke København som en attraktiv arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø, samarbejde og gode muligheder for faglig udvikling og at lykkes i arbejdet med børnene.

Budgetpakken indeholder investeringer i **1. Gode rammer for høj kvalitet i det pædagogiske arbejde** i alle dagtilbud gennem fælles forberedelse, refleksion og opfølgning på det pædagogiske arbejde med bl.a. børns fællesskaber, leg og kreativitet samt øgede normeringer især i ydertimerne og fysiske legemiljøer, der understøtter muligheden for at bedrive pædagogik af høj kvalitet.; **2. Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø** gennem kompetenceudvikling til pædagogisk personale i dagtilbud og supporten, så de oplever at lykkes fagligt og at have et godt samarbejde med forældrene; **3. God ledelse**, der er centralt for at lykkes med at skabe højkvalitetsdagtilbud, og hvor der er et behov for ledelsesunderstøttelse i dagtilbud med væsentlige faglige udfordringer; og **4. Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier**, når de er i en udsat position.

De konkrete indsatser er:

1. Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud

Forberedelsestid til pædagogisk personale (18,8 mio. kr. - 104,9 mio. kr. årligt afhængigt af scenarie)

En række kommuner har indført forberedelsestid til pædagogisk personale og har generelt gode erfaringer med det i forhold til bl.a. arbejdsmiljø og mulighederne for at rekruttere og fastholde pædagoger. I Københavns Kommune har nogle dagtilbud selv prioriteret midler til forberedelsestid, mens andre ikke har. Formålet med at indføre forberedelsestid i alle dagtilbud med dette forslag er todelt. Dels skal det bidrage til at højne den faglige kvalitet gennem et fælles arbejde med pædagogiske indsatser, herunder indsatser, der skal understøtte Mangfoldige Børnefællesskaber. Det er der allerede er gode erfaringer med i bl.a. dagtilbudsledelsesuddannelsen. Dels skal det gøre det nemmere at rekruttere og fastholde flere pædagoger i København, herunder understøtte, at flere pædagoger vælger at gå op i tid.

Hovedfokus i forberedelsestiden skal være på fælles pædagogiske indsatser, hvor forberedelsen af dem i praksis kan ske fælles eller individuelt i varierende omfang, afhængigt

af opgaverne. Midlerne fordeles mellem klynger og dagtilbud på baggrund af børnetal. Der er udarbejdet to forslag beregnet som hhv. ½ og 1 times forberedelse pr. uge pr. pædagogisk medarbejder samt et yderligere – billigere – scenarie, hvor der tildeles 30 timers forberedelse om året samlet pr. gruppe, som også var med som forslag til forhandlingerne om budget 2026. I det sidste scenarie ligger forberedelsestiden under, hvad der generelt er afsat i de kommuner, der centralt har afsat midler hertil (typisk 1 time ugentligt pr. pædagog). Den lokale fordeling af midler og fastsættelse af de nærmere rammer for anvendelsen varetages af den lokale ledelse.

Konkret kan forberedelsen skemalægges hver uge eller puljes til sammenhængende forberedelsestid hver 14. dag eller en gang om måneden. Primært i vuggestuerne kan tiden placeres i børnenes sovetid midt på dagen, hvor der er behov for mindre personale sammen med børnene. Når forberedelsestiden er skemalagt og ligger indenfor almindelig arbejdstid, sikrer det mulighed for, at medarbejderne kan forberede sig flere sammen, herunder flere fra samme stue. For at det i praksis kan lade sig gøre kræver det dog, at børnene har gode relationer også til pædagogisk personale fra andre stuer, så børnene ikke oplever færre timer med pædagogisk personale pga. forberedelsen, og så de føler sig trygge ved de voksne. Det kræver også, at der kan sikres flere pædagogtimer i dagtilbuddet, så de ekstra midler ikke alene går til at ansætte mere ikke-faglært personale. Med afsæt i erfaringer fra andre kommuner, forventes det især at kunne ske ved, at en del af pædagogerne på deltid frivilligt vælger at gå enkelte timer op i tid, fordi det er attraktivt, at de ekstra timer især bliver forberedelsestid. Der er dog en risiko for, at det i praksis ikke fuldt ud vil ske, og at pædagogandelen i børnetiden dermed vil falde. Der kan også være fokus på at rekruttere flere kvalificerede voksne til at være sammen med børnene, mens der er forberedelsestid, fx flere pædagogstuderende, som ofte har mulighed for at arbejde om eftermiddagen.

Dagtilbuddene kan også anvende en anden model end de ovenfor nævnte, hvis den lever op til, at 1) Normeringen af pædagogisk personale sammen med børnene skal fastholdes, mens der er forberedelsestid; 2) Det skal være kendt pædagogisk personale, der er sammen med børnene, mens andre har forberedelsestid og 3) Det skal efterstræbes, at pædagogandelen ikke falder, når der er afsat tid til forberedelsestid.

Forslaget vil betyde, at forældretaksten i dagtilbud vil stige.

Øgede normeringer særligt i ydertimerne (45,1 mio. kr. – 180,5 mio. kr. årligt afhængigt af scenarie)

Øgede normeringer skal sikre mere pædagogisk personale omkring børnene og især bedre muligheder for at arbejde pædagogisk med børnene også i ydertimerne om eftermiddagen og om morgenen. De øgede normeringer kan også anvendes til fx at styrke forældredialogen, flere ture ud af huset mv. Der er udarbejdet fire forskellige scenarier for øgede normeringer med hhv. ¼, ½ og ét ekstra årsværk pr. gennemsnitsinstitution (38 vuggestuebørn og 50 børnehalebørn) samt et scenarie, hvor den øgede normering svarer til, at studerende (pædagogstuderende og PAU-elever) ikke skal tælle med i forhold til at opfylde minimumsnormeringen, men er en normering, der ligger udover minimumsnormeringen¹.

Det meldes ud til dagtilbuddene, at den øgede normering især skal målrettes ydertimerne, og der følges op på det i dialogen i ledelsesstrengen.

---

¹ Når det pædagogiske personale omregnes til fuldtidspersonale, vægtes typer af personale forskelligt. Pædagogisk personale tæller som 1, pædagogstuderende i lønnet praktik tæller som 0,43 og pædagogiske assistentelever (PAU) tæller som 0,24.

De øgede normeringer vil som udgangspunkt give et normeringsniveau, der er bedre end de lovbestemte minimumsnormeringer. Det bemærkes dog, at Københavns Kommune i de seneste statistiske data for normeringer baseret på tal for 2024 kun lige når op på det lovbestemte niveau mod højere normeringstal i de foregående år.

Det bemærkes herudover, at der udover forslaget om øgede normeringer i dette notat, sker en særskilt udmøntning af DUT-midler fra staten til normeringer som følge af, at 0,85 pct. af ledelsesårsværkene ikke længere skal medregnes i minimumsnormeringerne. Det sker som en separat udmøntning af midler som følge af nye rammer fra staten.

Forslaget vil betyde, at forældretaksten i dagtilbud vil stige.

Bedre fysiske legemiljøer i daginstitutionerne og øget brug af eksterne legemiljøer (4,9 mio. kr. i anlægsmidler årligt i 2027-30 samt 1 mio. kr. årligt i driftsmidler)

Med til gode rammer for at bedrive pædagogik af høj kvalitet hører gode fysiske rammer samt mulighed for at bruge nogle af de mange gode, eksterne rammer, der findes i København. Med dette forslag foreslås det dels at afsætte midler til udvikling af de fysiske rammer i dagtilbuddene samt til eksterne legemiljøer gennem Åbent dagtilbud.

Der blev med overførselssagen for 2025/26 afsat 12,1 mio. kr. til at forbedre de fysiske rammer i dagtilbuddene. Det vurderes imidlertid, at behovet er større, og det foreslås derfor, at der afsættes yderligere midler hertil. Midlerne placeres centralt og prioriteres på baggrund af KIDS-analyser af det fysiske miljø og kompetencepakken "Rum og Læring" samt vurderinger i tilsynsrapporterne. Anvendelsen af midlerne skal understøtte intentionerne i Mangfoldige Børnefællesskaber og kan som en del heraf også anvendes til at tilpasse de fysiske rammer i dagtilbud med basispladser. Desuden afsættes honorarmidler til udbud, kontakt til håndværkere for at sikre compliance og overholdelse af udbudsregler mm. Den endelige udvælgelse af institutioner sker i dialog med områderne.

Samtidig udarbejdes der en vejledning for, hvilke principper der binder rum og pædagogik sammen, når der skal indkøbes nyt inventar. Det skal hjælpe det pædagogiske personale med at træffe gode valg og fx have fokus på zoneinddeling, tydelig pædagogisk kodning og mulighed for at dele børn op i mindre grupper. Det skaber ro, øger deltagelse og understøtter inkluderende legefællesskaber, så det pædagogiske personale får tydelige rammer til at kunne etablere gode fysiske lege- og læringsmiljøer.

Midlerne dækker indkøb af inventar og indretningsvejledning svarende til et løft i ca. 180 børnegrupper (ca. 9 % af kapaciteten). Af de 19,4 mio. kr. anvendes 1 mio. kr. til projektledelse og faglig sparring.

Herudover afsættes der midler til Åbent dagtilbud, der er et eksisterende tilbud i Børne- og Ungdomsforvaltningen bestående af gratis lærings-, kultur- og oplevelsesforløb for de københavnske dagtilbud. Formålet er at give pædagoger og dagplejere let adgang til at booke eksterne aktiviteter såsom koncerter, museumsbesøg og naturformidling, der understøtter børnenes udvikling.

Forløbene i Åbent dagtilbud spænder bredt, kan både foregå i dagtilbuddet eller ude i byen, og kan bl.a. bestå af bevægelses- og motorikforløb, kreative og sanselige aktiviteter, litteratur- og sprogforløb samt kultur- og fællesskabsorienterede aktiviteter. F.eks. kan børn deltage i lege- og bevægelsesforløb på legepladsen eller i dagtilbuddet, arbejde med bøger og fortællinger gennem leg og drama eller indgå i mobile værksteds-

og sanseforløb, der bringer nye aktiviteter direkte ud i institutionerne. En stor del af forløbene indeholder samtidig kompetenceudvikling, faglig sparring og rådgivning til det pædagogiske personale om bl.a. leg, legefællesskaber, bevægelse, sprogudvikling og udvikling af legemiljøer. Forløbene bidrager dermed også til at styrke den pædagogiske praksis og give medarbejdere konkrete redskaber og inspiration til hverdagen.

Midlerne anvendes til løbende at udvikle og udbyde nye forløb samt sikre adgang for flere institutioner i hele byen. Alle forløb udskiftes og fornyes løbende fra år til år for at sikre variation, aktualitet og høj kvalitet i tilbuddene. Det foreslås, at midlerne øges med 1 mio. kr. årligt, hvilket nogenlunde vil svare til en fordobling af tilbuddet i dag.

Unge som en ressource i dagtilbud (17,2 mio. kr.)

Forvaltningen har tidligere udarbejdet et investeringsforslag om unge som en ressource i dagtilbud. Udvalget bad om, at det blev omarbejdet til et budgetnotat uden en besparelse på pædagogisk personale. Det reviderede forslag er derfor medtaget i denne pakke.

Formålet med at ansætte unge i de københavnske dagtilbud er at øge deres kendskab til det pædagogiske område og samtidig styrke rekrutteringsgrundlaget til pædagoguddannelsen på længere sigt. Ungeansættelser kan fungere som brobygning mellem ungdomsliv og pædagogfaget og dermed øge unges interesse for at vælge pædagoguddannelsen. Unge ansættes med forslaget til at varetage praktiske opgaver og – under opsyn – understøtte pædagogiske aktiviteter afhængigt af det enkelte dagtilbuds behov. Erfaringer fra flere institutioner viser, at ungeansættelser kan frigive tid for det faste personale til kerneopgaver såsom børneinteraktion, forældresamarbejde og planlægning. Midlerne dækker ressourcer til en mentorordning samt udvikling af fælles redskaber og funktionsbeskrivelser, der kan understøtte både de unge og dagtilbuddene i modtagelsen og organiseringen af ordningen.

Der er regnet med ansættelse af én ung pr. skoledag i to timer i Københavns Kommunes ca. 350 daginstitutioner i 200 skoledage årligt. I beregningerne er der anvendt en gennemsnitlig timeløn på 82 kr. for ungeansatte.

2. Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø

(10,0 mio. kr. i 2027)

Der har i en lang årrække været fokus på at få flere pædagoger i de københavnske dagtilbud, herunder ved at uddanne meritpædagoger. Det er imidlertid også et vigtigt fokusområde at gøre det attraktivt for flere af de pædagoger, der allerede arbejder i dagtilbuddene, at blive i deres job. En vigtig del af et attraktivt arbejdsmiljø handler om at skabe gode muligheder for faglig udvikling, og at man som medarbejder oplever at lykkes med at understøtte børnenes trivsel og udvikling i samarbejde med ens kolleger, forældrene og den tværfaglige support. Her spiller løbende kompetenceudvikling en vigtig rolle. Det vil samtidig give et fagligt kvalitetsløft.

Det foreslås, at der afsættes midler til kompetenceudvikling med hovedfokus på at understøtte Mangfoldige børnefællesskaber, der er den fælles ramme for udviklingen af dagtilbudsområdet de kommende år. Midlerne afsættes til det samlede pædagogiske personale i dagtilbuddene – ikke alene til pædagogerne – og til den tværfaglige support, så det skaber en fælles forståelsesramme og styrker det tværfaglige samarbejde omkring børnene.

En mindre del af midlerne placeres centralt (til forløb i styrket forældredialog) og i de fire områder, så der er mulighed for der at aftale, hvordan den fælles kompetenceudvik-

ling skal sammensættes lokalt på tværs af supporten og dagtilbud, mens de resterende midler lægges ud i dagtilbuddene til lokal konkret prioritering og understøttelse af de lokale indsatser. Den fælles kompetenceudvikling mellem dagtilbud og support kan fx være til Copenhagen Daycare Project, som en række dagtilbud allerede har gode erfaringer med. Et fælles tema på tværs af byen vil være en styrkelse af almenpædagogiske kompetencer, så børnenes indbyrdes relationer og fællesskaber, sprog, leg og kreativitet bedre understøttes samt en styrkelse af dialogen med forældre.

3. God ledelse

(22,9 mio. kr. i 2027)

God ledelse er sammen med gode rammer og kompetencer centralt for at lykkes med at skabe højkvalitetsdagtilbud. Derfor skal ledelsen tættere på udviklingen af den faglige kvalitet i hele ledelseskæden. Der er behov for et styrket tilsyn for at komme tættere på, hvor kvaliteten halter, og der derfor er behov for et øget ledelsesfokus tæt på. Endeligt er der særligt behov for at styrke ledelsen i dagtilbud med væsentlige faglige udfordringer, så der kan ledes på den faglige forandring, der er nødvendig for at lykkes.

Der kan både – i relativt få dagtilbud – være tale om at kunne sætte en ny leder ind i dagtilbud med et behov for en egentlig turn around. Det kan ske ved at omplacere en ny leder med særlige kompetencer i at skabe store forandringer eller ved at sætte en midlertidig leder ind, der kan lede på forandringen. Der kan også være tale om ledelsesstøtte fra en pædagogisk konsulent, som løbende skal understøtte ledelsen i at sikre fremdrift i arbejdet med fx Særlig indsats til udvikling af kvalitet, udviklingsplan, analyser i praksis mv. Det er områdeledelsen, der træffer beslutning om ledelsesstøtte.

Der afsættes samlet midler til fire lederårsværk og fire årsværk til pædagogiske konsulenter til styrket tilsyn, opfølgning og ledelsesstøtte, som fordeles mellem områderne. Herudover afsættes der midler til gennemsnitligt seks ekstra medarbejderårsværk i supporten i hvert område (opgaven kan fordeles på flere medarbejdere), som kan tages med ud som bærere af en ny pædagogisk praksis. Midlerne udfases over de fire år i budgetperioden (halv effekt i 2030), og indsatsen vil herefter skulle løftes ved at omplacere ledere til dagtilbud med behov for en turn around samt prioritere ressourcer hos de pædagogiske konsulenter og i supporten.

Der kan også i nogle få institutioner være behov for en ledelsesmæssig beslutning om at lukke institutionen, hvis der i en årrække har været vedvarende store udfordringer med den pædagogiske kvalitet, så ingen børn efterlades i et dagtilbud med utilstrækkelig kvalitet. Det gælder særligt institutioner, der gentagne gange kommer på særlig indsats. Der afsættes her midler til drift i nedlukningsperioden, så der sikres en god overgang til andre institutioner for de børn, der går i institutionen, samt udgifter til fx fraflytningssyn og klargøring af bygninger og udeareal, tomgangshusleje i en periode mv. Det vil afhænge af en samlet helhedsvurdering, hvorvidt en institution skal lukkes². Endelig beslutning om permanent lukning af en institution sker i BUU, jf. BUU 16/8-23.

Der gennemføres desuden en analyse af sprogindsatsen, inklusiv organiseringen og ledelsen af den, i dag med henblik på at styrke sprogindsatsen i dagtilbud og i overgangen til KKFO og skole, herunder bedre udnytte og brede de kompetencer ud, der allerede findes på området.

---

² I vurderingen inddrages de kriterier for lukning af dagtilbud i forbindelse med kapacitetstilpasning, som BUU tidligere har godkendt, jf. BUU 14. maj 2025 (overskydende kapacitet i området, økonomiske konsekvenser, søgning til institution, pædagogisk kvalitet og pædagogandel samt fysiske faciliteter og lokalemæssige forhold). Det betyder i praksis, at det f.eks. vil være vanskeligt at lukke kapacitet i de områder, hvor der er et anlægsbehov.

Forslaget vil betyde, at forældretaksten i dagtilbud vil stige med et mindre beløb.

4. Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier

(5,3 mio. kr. – 10,0 mio. kr. årligt afhængigt af scenarie)

Det foreslås at styrke de tværfaglige indsatser omkring børn og familier i udsatte positioner, dels gennem en tværfaglig og forebyggende indsats målrettet børn i alderen 0-7 år og deres familier, hvor der kan være begyndende tegn på mistrivsel eller udfordringer, dels til styrket support fra sundhedsplejen i dagtilbud med mange børn med socioøkonomisk eller trivselsmæssigt udsatte positioner.

I indsatsen for de 0-7-årige børn og deres familier kan udfordringer være relateret til fx deltagelse i fællesskaber, overgang til dagtilbud eller skole, sproglig eller motorisk udvikling eller begyndende skolefravær. Forslaget bygger videre på erfaringerne fra En God Familiestart og sundhedsplejens arbejde i dagtilbud, men udvider indsatsen til et bredere forebyggende tilbud med fokus på tidlig indsats tæt på barnets hverdag, forældre og de professionelle omkring barnet. Formålet er at forebygge, at tidlige vanskeligheder udvikler sig til mere vedvarende mistrivsel eller behov for mere indgribende og specialiserede indsatser senere i barnets liv. Tidlig støtte vurderes at kunne understøtte flere børn og familier for færre ressourcer end senere og mere specialiserede indsatser. Målgruppen er børn og familier i almenområdet, som ikke nødvendigvis har behov for en specialiseret indsats, men som vurderes at kunne profitere af en tidlig og fleksibel tværfaglig støtte. Indsatsen retter sig dermed ikke mod de ca. 2-3 pct. af børnene med de største vanskeligheder, men mod en bredere gruppe børn i risiko for senere mistrivsel, fravær eller læringsmæssige vanskeligheder.

Indsatsen organiseres som en tværfaglig BUF-model forankret i supporten i de fire områder med lokal råderet over ressourcerne. Midlerne skal anvendes fleksibelt tæt på praksis og kan fx bruges til korte familieforløb, gruppeforløb eller tværfaglige indsatser omkring børn i overgangene mellem hjem, dagtilbud og skole. Områderne kan lokalt sammensætte de relevante fagligheder, fx sundhedspleje, psykologer, tale-høre samt fysio- og ergoterapi, afhængigt af behov og eksisterende samarbejder.

Forslaget understøtter arbejdet med Mangfoldige Børnefællesskaber og den nye ydelsesprofil i sundhedsplejen ved at skabe større fleksibilitet i den tværfaglige støtte tæt på børn, familier og det pædagogiske personale.

Der er udarbejdet tre scenarier for indsatsen afhængigt af ambitionsniveau og ønsket lokal handlekapacitet. Scenarierne omfatter henholdsvis ½ årsværk, 1 årsværk eller 2 årsværk pr. område. Det største scenarie med 2 årsværk pr. område svarer samlet til 8 årsværk på tværs af byen og vurderes at kunne understøtte ca. 160 familier ekstra årligt. Der regnes med en gennemsnitlig årsværkspris på 715.433 kr. samt overhead på 37.000 kr. pr. årsværk. Der afsættes herudover 10 pct. af de samlede årsværksudgifter til projektledelse, udvikling, koordinering og vidensdeling på tværs af områderne. Indsatsen indføres gradvist med opstart af koordinering og udvikling fra 1. januar 2027 og indfasning af årsværk fra 1. juli 2027.

Indsatsen med styrket sundhedspleje i dagtilbud skal sikre en mere kontinuerlig indsats fra sundhedsplejen til de små børn. Sundhedsplejen følger i dag børn tæt i de første le-

veår gennem hjemmebesøg og helbredsundersøgelser. Når barnet starter i dagtilbud, ophører den systematiske kontakt imidlertid frem til indskolingsundersøgelsen i 0. klasse. Det betyder, at sundhedsmæssige og trivselsmæssige udfordringer relateret til fx søvn, motorik, spisevaner eller generel trivsel kan udvikle sig uden tidlig sundhedsfaglig opsporing eller støtte.

Det foreslås derfor at udvide ordningen med sundhedsplejersker i dagtilbud til yderligere 40-50 dagtilbud med børn i socioøkonomisk eller trivselsmæssigt udsatte positioner. Formålet er at styrke den tidlige forebyggende indsats tæt på børnenes hverdagsliv og understøtte dagtilbuddenes arbejde med Mangfoldige Børnefællesskaber gennem en tættere kobling mellem sundhedsfaglighed og pædagogisk praksis. Indsatsen indebærer, at sundhedsplejersker tilknyttes dagtilbud fast ca. fire timer om ugen mhp. at integrere sundhedsfagligheden i dagligdagen og understøtte det pædagogiske personale arbejde med børns trivsel, udvikling og deltagelsesmuligheder i fællesskaberne. Sundhedsplejerskerne kan bl.a. bidrage med tidlig opsporing, sparring til personale og forældre samt understøttelse af overgange mellem hjem, dagtilbud og skole.

Sundhedsplejens tilstedeværelse i dagtilbuddene vurderes samtidig at kunne styrke den lokale kapacitet til tidligere at identificere og håndtere begyndende udfordringer, før de udvikler sig til mere alvorlige problemstillinger med behov for mere indgribende indsatser.

Forslaget bygger videre på de gode erfaringer fra de eksisterende indsatser i område VVK og område NORD, hvor i alt 10 dagtilbud allerede har fast tilknyttet sundhedspleje. Der afsættes midler svarende til 5 sundhedsplejeårsværk inkl. overhead fordelt på tværs af byen. Midlerne fordeles mellem områderne med afsæt i socioøkonomiske kriterier, hvorefter områdeledelserne foretager den konkrete prioritering af dagtilbud på baggrund af en helhedsvurdering af lokale behov.

Der regnes med en gennemsnitlig udgift på 670.000 kr. pr. sundhedsplejeårsværk inkl. overhead. Der afsættes herudover 10 pct. af de samlede årsværksudgifter til administration, implementering og koordinering i områderne. Indsatsen indføres gradvist med opstart af koordinering fra 1. januar 2027 og indfasning af årsværk fra 1. juli 2027.

Forventet effekt og opfølgning

Samlet set er budgetpakken en investering i højkvalitetsdagtilbud. Der følges op på kvaliteten i de københavnske dagtilbud med den årlige faglighedsdrøftelse på dagtilbudsområdet i Børne- og Ungdomsudvalget med data for bl.a. de pædagogiske tilsyn, dagtilbud på særlig indsats, sprogvurderinger mv.

Økonomi

De overordnede beregningsforudsætninger for hvert forslag fremgår af forslagene ovenfor.

For forslagene om forberedelsestid, øgede normeringer og ledelsesstøtte er der regnet med, at ansættelse af yderligere medarbejdere sker pr. 1. marts 2027, så der ikke er afsat fuldt budget i 2027. For ledelsesstøtte er der desuden kun regnet med halv effekt i 2030, så indsatserne der udfases og i de efterfølgende år skal dækkes indenfor det eksisterende budget, såfremt de skal videreføres. For forslagene om styrket tværfaglig indsats er der regnet med indfasning af årsværkene pr. 1. juli det første år.

For forslagene om forberedelsestid og øgede normeringer i ydertimerne foreslås det, at der varigt afsættes midler hertil, såfremt forslagene prioriteres politisk. For disse to forslag er der endvidere regnet med ekstra midler til ledelse (20 ekstra årsværk udløser i beregningen ét ekstra årsværk til ledelse).

Tabel 1. Scenarie A (alle ønsker med 30 timer pr. år pr. gruppe i forberedelsestid, 1/4 årsværk til øgede normeringer og den lille model til tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier)

1.000 kr., 2027 p/l	Styrings- område	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud		76.282	86.333	86.333	86.333	335.282
<i>Forberedelsestid til pædagoger (30 timer årligt pr. gruppe)</i>		15.649	18.779	18.779	18.779	71.985
<i>Øgede normeringer (1/4 årsværk pr. gennemsnitsinstitution)</i>		37.606	45.127	45.127	45.127	172.988
<i>Fysiske og eksterne legemiljøer (inkl. ANLÆG)</i>		5.857	5.857	5.857	5.857	23.428
<i>Unge som en ressource i dagtilbud</i>		17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø		10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse		22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier		2.869	5.259	5.341	5.341	18.810
Udgifter i alt (netto)		112.030	125.042	124.123	113.012	474.207

Tabel 2. Scenarie B (alle ønsker med 1/2 time ugentlig forberedelsestid, øgede normeringer svarende til normeringen fra studerende og mellemmodellen til tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier)

1.000 kr., 2027 p/l	Styrings- område	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud		114.504	132.199	132.199	132.199	511.101
<i>Forberedelsestid til pædagoger (1/2 time ugentligt pr. årsværk for pædagogisk personale)</i>		43.694	52.432	52.432	52.432	200.991
<i>Øgede normeringer (studerende kan trækkes ud af minimumsnormeringen)</i>		47.783	57.340	57.340	57.340	219.802
<i>Fysiske og eksterne legemiljøer (inkl. ANLÆG)</i>		5.857	5.857	5.857	5.857	23.428
<i>Unge som en ressource i dagtilbud</i>		17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø		10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse		22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier		3.727	6.833	6.833	6.833	24.227
Udgifter i alt (netto)		151.110	172.482	171.482	160.371	655.444

Tabel 3. Scenarie C (alle ønsker med 1 time ugentlig forberedelsestid, 1/2 årsværk til øgede normeringer og den store model til tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier)

1.000 kr., 2027 p/l	Styrings- område	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud		185.627	217.546	217.546	217.546	838.266
<i>Forberedelsestid til pædagoger (1 time ugentligt pr. årsværk for pædagogisk personale)</i>		87.387	104.865	104.865	104.865	401.981

Øgede normeringer (1/2 årsværk pr. gennemsnitsinstitution)		75.212	90.255	90.255	90.255	345.977
Fysiske og eksterne legemiljøer (inkl. ANLÆG)		5.857	5.857	5.857	5.857	23.428
Unge som en ressource i dagtilbud		17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø		10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse		22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier		5.444	9.981	9.981	9.981	35.388
Udgifter i alt (netto)		223.950	260.977	259.977	248.866	993.769

Tabel 4. Scenarie D (alle ønsker med 1 time ugentlig forberedelsestid, 1 årsværk til øgede normeringer og den store model til tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier)

1.000 kr., 2027 p/l	Styringsområde	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud		260.839	307.801	307.801	307.801	1.184.242
Forberedelsestid til pædagoger (1 time ugentligt pr. årsværk for pædagogisk personale)		87.387	104.865	104.865	104.865	401.981
Øgede normeringer (1 årsværk pr. gennemsnitsinstitution)		150.425	180.510	180.510	180.510	691.953
Fysiske og eksterne legemiljøer (inkl. ANLÆG)		5.857	5.857	5.857	5.857	23.428
Unge som en ressource i dagtilbud		17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø		10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse		22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier		5.444	9.981	9.981	9.981	35.388
Udgifter i alt (netto)		299.162	351.232	350.232	339.121	1.339.746

Risikovurdering og proces

Der er en risiko for, at initiativerne ikke opnår den ønskede effekt, men der følges op på status på dagtilbudsområdet i den løbende ledelsesdialog og i den årlige faglighedsdrøftelse på dagtilbudsområdet i Børne- og Ungdomsudvalget med henblik på at identificere og håndtere udfordringer undervejs.

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Budgetaftale 2023				7.000	6.600	6.600	6.600
Overførselssagen 2022-23							
Budgetaftale 2024					8.400	9.100	8.300
Overførselssagen 2023-24							
Budgetaftale 2025						10.000	10.000
Overførselssagen 2024-25							
Budgetaftale 2026							17.800
Afsatte midler i alt							

Administrativt bilag

Bevillingstekniske oplysninger

Tablet 5. Udgifter til service, scenarie A

1.000 kr., 2027 p/1	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	p/l ja/nej	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud									
<i>Forberedelsestid til pædagoger (30 timer årligt pr. gruppe)</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	Ja	15.649	18.779	18.779	18.779	71.985*
<i>Øgede normeringer (1/4 årsværk pr. gennemsnitsinstitution)</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	Ja	37.606	45.127	45.127	45.127	172.988*
<i>Eksterne legemiljøer</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	Ja	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
<i>Unge som en ressource i dagtilbud</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	Ja	17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø	BUU	3310 Dagtilbud	U	Ja	10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse	BUU	3310 Dagtilbud	U	Ja	22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier	BUU	3370 Sundhed	U	Ja	2.869	5.259	5.341	5.341	18.810
Udgifter i alt (netto)					107.173	120.184	119.266	108.155	454.778

* Der skal afsættes midler varigt, dvs. også fra 2031 og frem udover de beløb, der fremgår af tabellen.

Tablet 6. Udgifter til service, scenarie B

1.000 kr., 2027 p/1	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	p/l ja/nej	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud									
<i>Forberedelsestid til pædagoger (1/2 time ugentligt pr. årsværk for pædagogisk personale)</i>	BUU		U	Ja	43.694	52.432	52.432	52.432	200.991*
<i>Øgede normeringer (studerende kan trækkes ud af minimumsnormeringen)</i>	BUU		U	Ja	47.783	57.340	57.340	57.340	219.802*
<i>Fysiske og eksterne legemiljøer (inkl. AN-LÆG)</i>	BUU		U	Ja	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
<i>Unge som en ressource i dagtilbud</i>	BUU		U	Ja	17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø	BUU		U	Ja	10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse	BUU		U	Ja	22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier	BUU		U	Ja	3.727	6.833	6.833	6.833	24.227
Udgifter i alt (netto)					146.253	167.625	166.625	155.514	636.016

* Der skal afsættes midler varigt, dvs. også fra 2031 og frem udover de beløb, der fremgår af tabellen.

Tabel 7. Udgifter til service, scenarie C

1.000 kr., 2027 p/1	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	p/1 ja/nej	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud									
<i>Forberedelsestid til pædagoger (1 time ugentligt pr. årsværk for pædagogisk personale)</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	87.387	104.865	104.865	104.865	401.981*
<i>Øgede normeringer (1/2 årsværk pr. gennemsnitsinstitution)</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	75.212	90.255	90.255	90.255	345.977*
<i>Eksterne legemiljøer</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
<i>Unge som en ressource i dagtilbud</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier	BUU	3370 Sundhed	U	ja	5.444	9.981	9.981	9.981	35.388
Udgifter i alt (netto)					219.093	256.120	255.120	244.009	974.341

* Der skal afsættes midler varigt, dvs. også fra 2031 og frem udover de beløb, der fremgår af tabellen.

Tabel 8. Udgifter til service, scenarie D

1.000 kr., 2027 p/1	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	p/1 ja/nej	2027	2028	2029	2030	I alt
Gode rammer for høj kvalitet i alle dagtilbud									
<i>Forberedelsestid til pædagoger (1 time ugentligt pr. årsværk for pædagogisk personale)</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	87.387	104.865	104.865	104.865	401.981*
<i>Øgede normeringer (1 årsværk pr. gennemsnitsinstitution)</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	150.425	180.510	180.510	180.510	691.953*
<i>Eksterne legemiljøer</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
<i>Unge som en ressource i dagtilbud</i>	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	17.170	16.570	16.570	16.570	66.880
Livslang læring og et attraktivt, tværfagligt arbejdsmiljø	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	10.000	8.000	7.000	6.000	31.000
God ledelse	BUU	3310 Dagtilbud	U	ja	22.879	25.449	25.449	15.338	89.115
Tidligere og mere helhedsorienteret støtte til børn og familier	BUU	3370 Sundhed	U	ja	5.444	9.981	9.981	9.981	35.388
Udgifter i alt (netto)					294.305	346.375	345.375	334.264	1.320.318

* Der skal afsættes midler varigt, dvs. også fra 2031 og frem udover de beløb, der fremgår af tabellen.

Tabel 9. Anlæg, alle scenarier

1.000 kr., 2027 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	p/l ja/nej	2027	2028	2029	2030	I alt
Fysiske legemiljøer	BUU	2070 Anlæg	U	ja	4.857	4.857	4.857	4.857	19.428
Udgifter i alt (netto)					4.857	4.857	4.857	4.857	19.428

Øvrige tekniske oplysninger**Bydele**

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											